

To nejlepší z Best of

výběr scének, fejetonů a písňových textů

Karel Šíp

To nejlepší z Best of

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Karel Šíp

To nejlepší z Best of – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

xyz

© Karel Šíp, 2023

Illustrations © Jiří Slíva, 2023

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-7683-438-5

ISBN e-knihy 978-80-7683-449-1 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7683-450-7 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7683-448-4 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

To nejlepší z Best of

výběr scének, fejetonů a písňových textů

Karel Šíp

Obsah

- Průvodní úvodní slovo /9
- Moje basketarová minulost /15
- ▶ Basista /19
- O tom, jak jsme začínali... /23
- ▶ Sentimentální chlápkové /31
- Můj handicap /34
- Hledám sponzora! /38
- Neumím dávat úplatek /43
- Vrťkávé osudy písni /49
- ▶ Kakaová /57
- Božský Karel /61
- S Karlem Gottem v Lucerně /71

Ozáření filmovým plátnem /79

▶ To zvládnem (Poster) /90

▶ Ráno (Strano) /93

Co je umění a co kýč? /97

Dopis Williamu Shakespearovi /111

▶ Kam jdete, Hamlete /124

▶ Pane můj (Rocková modlitba) /127

▶ Průserář /129

O cestování /133

Slasti a strasti navigace /140

▶ Opona /148

▶ Sláva, jsou bály /151

Božská Jiřina /**154**

Jasnovidka /**161**

Dabing /**171**

Uchazečka o práci /**179**

Znamení – texty /**188**

▶ Beran /**190**

▶ Býk /**192**

▶ Blíženec /**194**

▶ Rak /**197**

▶ Lev /**199**

▶ Panna /**201**

- ▶ Váhy /**204**
- ▶ Štír /**207**
- ▶ Střelec /**209**
- ▶ Kozoroh /**211**
- ▶ Vodnář /**214**
- ▶ Ryba /**217**

Český jazyk volá Help! /**220**

- ▶ Vyňatá slova /**227**

Aktualizace Desatera přikázání /**231**

- ▶ Hymna bližních (From a Distance) /**239**

Slovo závěrem /**243**

Průvodní úvodní slovo

Vážený čtenáři. Je nutné, abys knihu, kterou jsi právě uchopil, zároveň i pochopil. Co od toho lze očekávat, co nikoliv. Nejsou to memoáry, sbírka básní, román, povídky, nic takového. Běžně se v takovýchto případech užívá označení „sebrané spisy“ či „výbor z díla“. Sešlo se tu zkrátka několik tisků, které jsem v určitém čase, čase minulém, uznal jako vhodné k zaznamenání.

Abych si své minulé nápady osvěžil v paměti, začal jsem se jimi probírat a zároveň vybírat. Ne všechno mým kritickým okem prošlo, ale některé myšlenky, mou neosvěženou pamětí dávno zapomenuté, mne s odstupem času zaujaly. Buď neotřelostí, překvapivou erudicí (kde se

to ve mně vzalo, nevím), nebo lehkostí, dokonce i humorem. Neotřelým, samozřejmě.

Ale pozor, v některých případech jsem propadl nejistotě, jestli to bude čtenářům srozumitelné, když ani já sám hned nevím, co jsem měl tehdy na mysli. Jindy jsem měl dojem, že text, který byl před lety napsán, očekával zpětnou vazbu, chtěl takzvaně něčím burcovat, pohnout, teď však vím, že nic nevyburcoval a s ničím nehnul. Například jasná snůška důkazů o tom, že nejslavnější dramatik světa William Shakespeare nic nenapsal, byl to obchodník s látkami, nejspíš si někdo jeho jméno vybral jako pseudonym. Ano, někdo, ale neví se kdo.

Podobně burcujičích myšlenek jsem napsal několik. A tak se zrodil nápad neponechat vás v nejistotě, co tím či oním autor (tedy já) myslel. Proto jsem se rozhodl opatřit dílo vysvětlivkami. To znáte i odjinud, jistě. Ani nevím, jestli jsou ještě dnes v knihách vysvětlivky. Budu-li v tomto ohledu první, znásobí to moji radost a posílí sebevědomí. Takže sledujte pečlivě, nic zrakem nepřeskakujte, tam, kde nebudete vědět, narazíte zrakem na hvězdičku, tedy vysvětlivku.

Vysvětlivka by měla být stručná, heslovitá, upřesnit, upozornit, připomenout, objasnit. A toho se trochu obávám. Nikdy jsem totiž vysvětlivky nepsal. V tom jsem začátečník. A nejsem si tudíž jist, že dokáži věci náležitě vysvětlit. Stručně vysvětlit. Některé ty vysvětlivky jsou někdy delší, takže je nenajdete na stránce dole, ale nahore, aby se tam vešly. Ještě předtím, než začnete tu kterou pasáž číst, dostane se vám náležitého vysvětlení, proč byl text napsán, za jakých okolností atakdále.

A ještě malé upozornění. Díky mé všestrannosti (scenárista, textař, herec, moderátor) možná očekáváte, že narazíte na text nějaké scénky, kterých jsem napsal mnoho. Původně jsem se chtěl zařazení textů scének vyhnout. Neumím se totiž zbavit dojmu, že scénka v psané podobě je poloviční. Scénka se musí vidět, slyšet, slyšet i smích publika, abyste si byli jisti, že se smějete na správných místech. Nakonec jsem zvolil kompromisní řešení. Pár scének tu nakonec najdete, ale zvolil jsem ty víceméně neznámé. I mně už neznámé, dávno zapomenuté. A protože jsem zjistil při jejich čtení, že jsem se několikrát sám zasmál, usuzuju, že když si to po těch letech nepamatuju já, sotva se najde člověk,

který je na tom líp. Scénku možná někdy viděl, ale vypadla mu z paměti. Takže je tu naděje, že se třeba při jejím čtení i zasměje.

Za účelem pestrosti tohoto výboru z díla jsou zde umístěny i některé písňové texty, které jsem za ty roky stvořil. Některé z nich zaznamenaly úspěch, uchytily se v rádiích, televizích a možná se usadily i v mysli posluchačů. Jsou zkrátka úspěšné. Tak přesně takové tu nehledejte. Nejsou tu. Najdete tady ty, které to štěstí neměly a neujaly se. Existují, ale nikdo je nezná. Tím pádem takto dostávají šanci, že si je někdo přečte, když už si je nikdo neposlechl, a dodatečně ocení jejich nespornou kvalitu. A to je přeci dostatečná náplast na neúspěch v oblasti písňové nadprodukce. Ty úspěšné ponechávám v šuplíku. Tituly jako *Krev toulavá, Čau lás-ko, René, já a Rudolf, Ital nezná ten zázrak, Když muž se ženou snídá* a další zůstaly tentokrát v šuplíku. Dát šanci těm méně úspěšným je přeci spravedlivé. Nemusíte se mnou souhlasit, budete-li nesouhlasit, zlobit se na vás nebudu. A ještě jedna věc.

Kromě vysvětlivek tu najdete i kresby, jako v předcházejících případech jsou od kreslíře Jiřího Slívy. Tvůrčí

člověk, kolikrát svou kresbou můj původní nápad vylepšil, dal tomu i vtip, který tam původně nebyl. Tak vám přeju hezké počteníčko.

FA
RA
ON

Moje baskytarová minulost

(odborná hudební vzpomínka)

Patřím k průkopníkům hry na baskytaru. Je hanbou našich hudebních historiků, že jsem se o své průkopnické činnosti v žádné encyklopedii nedočel. Baskytaru jsem vzal prvně do ruky 4. II. 1963. Pamatuji si přesně i den, neboť jsem si ji tehdy koupil k svátku. Naučil jsem se na ni hrát, jelikož jsem chtěl založit bigbeat, abych měl pro koho psát písňové texty. Jakmile skupina vznikla, stal jsem se zároveň textařem. Ale nejen to. Tajným hlasováním jsem se zvolil kapelníkem. Přiklepl jsem si dvojitý honorář a tím si vybudoval přirozenou autoritu u ostatních hudebníků. Kapela mě natolik respektovala, že i jedinci, kteří hráli na své nástroje solidně, se mi časem

přizpůsobili, abych nevyčnival směrem dolů. Zodpovědně mohu prohlásit, že jsem nikdy neměl ve své kapele nadprůměrného instrumentalistu. Tyhle exhibicionisty jsem přímo nesnášel. Poutají na sebe pozornost a nerespektují kolektivní souhru, odvádějí posluchačovu pozornost od ostatních nástrojů, například baskytary.

A teď k samotnému nástroji. Používal jsem baskytaru zn. Jolana, které se tehdy říkalo prkno. Nástroj jsem zakoupil v prodejně partiových hudebních nástrojů v Praze 2, Francouzská třída (vedoucí paní Kreuzová). Cena byla nižší než třeba v Bílé labuti a zvuk byl přitom naprosto stejný. Snímače sice trochu zlobily, řešilo se to předávnými snímači domácí výroby, které byly lepší než tovární a lepily se na nástroj žvejkačkou. Mám-li odborníkům popsat svůj styl hry, musím začít u trsátka. Byl jsem vždycky zastáncem trsátkové hry, nikdy jsem nehrál jinak. Jednou jsem zkoušel přejít na hru prstovou, ale dělaly se mi z toho na bříškách prstů pučejíčky a docela to bolelo. Tak jsem se vrátil zpátky k trsátku. Hrál jsem pádlovacím stylem, to znamená, že jsem brnkal s velkým rozmachem. Můj baskytarový vzor z Olympicu, Chras-tina, hrál tehdy stejným způsobem. Fyzicky to bylo dost

náročné, na každou notu jedno máchnutí. Při tomto stylu bylo umění vůbec trefit správnou strunu.

Ne vždycky se to povedlo. Hudba tím celkově sice trpěla, ale zase to vypadalo velice efektně. Nástroj jsem míval zavěšený poměrně nízko, až někde u kolenou, takže jsem se musel při hraní maličko naklánět dopředu, abych vůbec dosáhl na strunu G, která je z pohledu baskytaristy nejniž, ačkoliv je nejvyšší, což mi vždycky přišlo proti logice. Zásadně jsem používal struny české výroby, které se po krátkém čase třepily. Měly však obrovskou výhodu v tom, že byly snadno k dostání. Slyšel jsem, že si dneska špičkoví baskytaristé podlaďují strunu E, aby byla ještě hlubší. To já prakticoval už tehdy, éčko jsem měl podlaďené furt. Ani jsem o to zvlášt neusiloval, podlaďovalo se samo. Netušil jsem, že to bude jednou taková avantgarda.

Pokud jde o aparaturu, používal jsem zesilovač zvaný placka. Byl to placatý zesilovač značky TESLA, který mi učaroval tím, že měl zelené magické oko, které při každém brnknutí mrklo. Zesilovač se pokládal za reprobbednu. Jednak to hezky vypadalo a zároveň tím vznikal zajímavý kastanětový efekt, protože při každém brnknutí v zesilovači zachřestily lampy.

Pro baskytaru je nejdůležitější reprobredna. Továrním výrobkům jsem příliš nedůvěřoval, všechny mi připadaly malé. Proto jsem výrobu své basbedny svěřil jednomu truhláři, o kterém šla fáma, že má zlaté ruce. Doporučilo mi ho několik lidí, kterým udělal senzační nábytek. Přestože do té doby žádnou basbednu nedělal, zakázku přijal. Když jsem to prvně postavil na jeviště, hudebníci se domnívali, že máme novou skříň na kostýmy. Byl to výrobek z krásné žluté dřevotřísky o tloušťce 1,5 cm. Když jsme na podzim roku 1972 ukončili sezónní angažmá na bulharském černomořském pobřeží, poslali jsme aparaturu domů vlakem. Tehdy jsem se rozhodl pořídit si menší, a hlavně lehčí reprobrednu. Asi rok jsem dostával urgentní dopisy z nádraží Praha-střed, abych si neprodleně vyzvedl dřevotřískovou skříň. V desáté urgenci stálo, že to jinak rozřežou. Pokud to neudělali, je tam v úschovně můj basový gigant dodnes.

Posléze jsem baskytaru pověsil na hřebík a začal se věnovat uvádění Hitšarád. Aby mezi baskytaristy nevznikla zbytečná panika, zatím o návratu k tomuto nástroji neuvažuji. Ale úplně to vyloučit nelze. Třeba si zase koupím baskytaru a zesilovač. Reprobrednu nikoliv, ještě mám někde telefonní číslo na truhláře se zlatýma rukama.

** Tuto píseň jsem troufale nazpíval sám, čímž jsem jí nepomohl, ba právě naopak. Těchto omylů (zpívání) jsem se dopustil několikrát jenom proto, že se v blízkém okolí nenašel nikdo soudný, kdo by mi šetrně sdělil, že zpívat neumím. Ještě v jednom případě jsem poškodil svou vlastní písňovou tvorbu vlastním zpěvem. Ale k tomu ještě dojdeme...*

Basista

Hudba: J. Uhlíř

Vemte si písně, co v nich je
Vždyť to vede až k trapasu
Jak je zoufale pomíjen
Člověk, co hraje na basu
V kapelách bejvá zastrčen
Čímž zájem o něj poklesá
Jako by ani nebyl člen
Člen hudebního tělesa

O muzikantech písni je
Tahle bych řek je asi stá

Tak musí vyznít příznivě
Proto ať žije basista!

Basa tvrdí muziku
A já to tvrdím taky
Nad piánem a houslema
Stahujou se mraky

Basa tvrdí muziku
A já to tvrdím též
Kdo tvrdí něco jinýho
Ten tvrdí strašnou lež

Nevím, proč písni autoři
Zapomínají na basu
Než se autoři zmátoří
Sám na base se popasu

Když basa duní, to mám rád
S basou jsem v ráji přeslaském
Chcete-li, můžu zabrnkat
Bez trsátka i s trsátkem

Snad tenhle song o basistech
Zvedne o basisty zájem
Ač jsem měl kiks v mnoha místech
Jsem králem strun G D A E!

O tom, jak jsme začínali...

** Dvojrozhovor s Jardou Uhlířem pro časopis Mladý svět v r. 1985, kdy jsme spolu pracovali ve dvojici.*

Stává se ještě, že si vás diváci pletou?

Š: Beru to jako normální jev, i když podobní si teda nejsme vůbec. Lidi si nás nepletou podle obličeje, spíš občas nevědí, ke které tváři patří to správné jméno. Když zaměňují jednoho s druhým, je to mezi námi, ale horší je, když si nás pletou s někým třetím.

U: Jednou jsme byli s Karlem v Olomouci a tam mu dvě dívky šly vstříc se slovy „My tě známe, my tě známe“! Bral to jako důkaz svého věhlasu. Vzápětí se však ukázalo, že ho mají za hostinského, který jim nasliboval zaměstnání za tři tisíce...